

NORGES HØYESTERETT

Den 24. mars 2014 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av dommerne Tjomsland, Falkanger og Kallerud i

HR-2014-00587-U, (sak nr. 2014/536), straffesak, anke over kjennelse:

A (advokat Renè Ibsen)

mot

Den offentlige påtalemyndighet

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder videre anke over kjennelse om fortsatt varetektsfengsling.
- (2) A, født 00.00.1992, ble varetektsfengslet ved Oslo tingretts kjennelse 31. januar 2014, siktet for overtredelse av straffeloven § 229 annet straffalternativ, jf. § 232, straffeloven § 223 første ledd og straffeloven § 162 første ledd. Fengslingen er senere forlenget, sist ved Oslo tingretts kjennelse 13. mars 2014 som har slik slutning:

"A, født 00.00.1992, kan fortsatt holdes i varetektsfengsel inntil noe annet bestemmes av påtalemyndigheten eller retten, men ikke ut over den 10. april 2014."
- (3) A anket til Borgarting lagmannsrett, som 18. mars 2014 avsa kjennelse med slik slutning:

"Anken forkastes."
- (4) A har anket til Høyesterett. Anken er angitt å gjelde lovtolkningen og saksbehandlingen. Det er i korte trekk anført at siktede har mottatt forkynnelse fra Kriminalomsorgen om at når han ikke lenger er varetektsfengslet i denne saken, skal han overføres til gjennomføring av en tidligere idømt fengselsstraff på 35 dager. Lagmannsretten har vurdert dette under forholdsmessighetsvurderingen. Domstolen plikter imidlertid å ta stilling til om fengslingsvilkårene er oppfylt for den perioden påtalemyndigheten har begjært varetektsfengsling. Dersom siktede ikke varetektsfengsles, vil han umiddelbart påbegynne gjennomføring av fengselsstraff på 35 dager. Det kan da ikke foreligge gjentakelsesfare ettersom siktede i denne perioden uansett vil være i fengsel. Hvor lenge det er siden tidligere straffbare forhold ble begått, er viktig ved vurderingen av om det foreligger gjentakelsesfare. Lagmannsretten har ikke gått inn på det forhold at de vesentligste av siktedes tidligere

straffbare forhold er begått da han var mindreårig, og at de tidligere straffbare forhold ligger 1 ½ år og 3 år tilbake i tid.

(5) A har nedlagt slik påstand:

"Borgarting lagmannsretts kjennelse av 18.03.2014 i sak nr. 14-046247SAK-BORG, oppheves."

(6) *Påtalemyndigheten* har vist til lagmannsrettens begrunnelse, og nedlagt slik påstand:

"Anken forkastes."

(7) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at utvalgets kompetanse er begrenset til å prøve lagmannsrettens saksbehandling og lovtolking, jf. straffeprosessloven § 388.

(8) I lagmannsrettens kjennelse heter det:

"Sammen med støtteskrivet er det fremlagt bekreftelse på at Oslo fengsel har mottatt Nedre Romerike tingretts dom av 9. september 2013 til fullbyrdelse, og at siktede kan overføres til fullbyrdelse av denne dom "ved endt varetekt". I Høyesteretts kjennelse av 28. januar 2014 (sak HR-2014-181-U) la ankeutvalget til grunn at varetektsfengsling skal unngås "dersom det foreligger et reelt alternativ til slik fengsling". Overføring til soning vil i denne saken være et reelt alternativ til varetektsfengsel i den tiden soning pågår, men soningstiden på 35 dager dekker ikke hele tiden frem til antatt tidspunkt for hovedforhandlingen. I en slik situasjon må det være riktigst, slik tingretten har gjort, å forutsette at siktede overføres på soning de siste 35 dagene før hovedforhandling i tingretten. Lagmannsretten kan ikke se at siktede kommer dårligere ut ved en slik ordning."

(9) Som et ledd i forholdsmessighetsvurderingen må retten se hen til om det foreligger et reelt alternativ til fengsling. I så fall skal varetektsfengsling unngås, jf. HR-2014-181-U. Vurderingen av om det foreligger et slikt reelt alternativ, må skje med utgangspunkt i den begjæring om varetektsfengsling som foreligger.

(10) Siktede har etter det opplyste tilstått, og det må forventes utmålt en ikke ubetydelig straff for de forhold siktelsen omfatter. Det er opplyst at siktede vil bli overført til soning av en tidligere idømt fengselsstraff på 35 dager etter endt varetektsfengsling. Med tanke på å legge til rette for et best mulig innhold i soningen, kan det i en slik situasjon nok være gode grunner til å legge til rette for en samlet straffgjennomføring. Men dette er forhold som faller utenfor den vurderingen retten skal foreta knyttet til om vilkårene for fengsling er oppfylt. Når det som her synes å foreligge et reelt alternativ til varetekt, kan ikke fortsatt fengsling begrunnes med at siktede først bør overføres til soning på et senere tidspunkt.

(11) Utvalget kan på denne bakgrunn ikke se at lagmannsrettens lovtolkning er riktig, og kjennelsen må oppheves.

(12) Om siktede faktisk kan overføres direkte til straffgjennomføring dersom han nå løslates fra varetektsfengsling, er et forhold lagmannsretten må ta stilling til ved den fornyede vurderingen, jf. HR-2014-181-U.

(13) Kjennelsen er enstemmig.

SLUTNING:

Lagmannsrettens kjennelse oppheves.

Aage Thor Falkanger
(sign.)

Steinar Tjomsland
(sign.)

Knut H. Kallerud
(sign.)

Riktig utskrift: